

NAS 2025

Scandic Solsiden, Trondheim

Romakustiske prosjekter

Kristian Edv. Meisingset
Sivilingeniør/NTNU

- **Musikklokaler**, barnehager, skoler, kontorer, industri, boliger og utesteder
- **Offshore** (tidligere presentasjon på NAS merket rødt)
- Støyutredninger industri og samferdsel. Lavfrekvent og rentonestøy.
- Støy og **vibrasjoner** tekniske installasjoner (bl.a. **store varmepumper**)
- Stort nettverk som betyr mange forespørsler; kommer andre til gode

CV

- 50 år som sivilingeniør, de siste 10 år eget AS
- Lengste ansettelsestid har vært i COWI
- Var med å gi ut Snaustrinda spelemannslags 1. LP plate i 1975. NAS æresmedlem, Tor Halmrast, var producer og komponist
- Spiller violin, både klassisk, salong- og folkemusikk
- Har spilt kammermusikk i DK de siste 26 år
- Samme arkitekt fra Astrup og Hellern på en ny fabrikk i 1976 (produserte alle deler til egne produkter) og ny MAXBO i Sarpsborg (2025).

INNHold

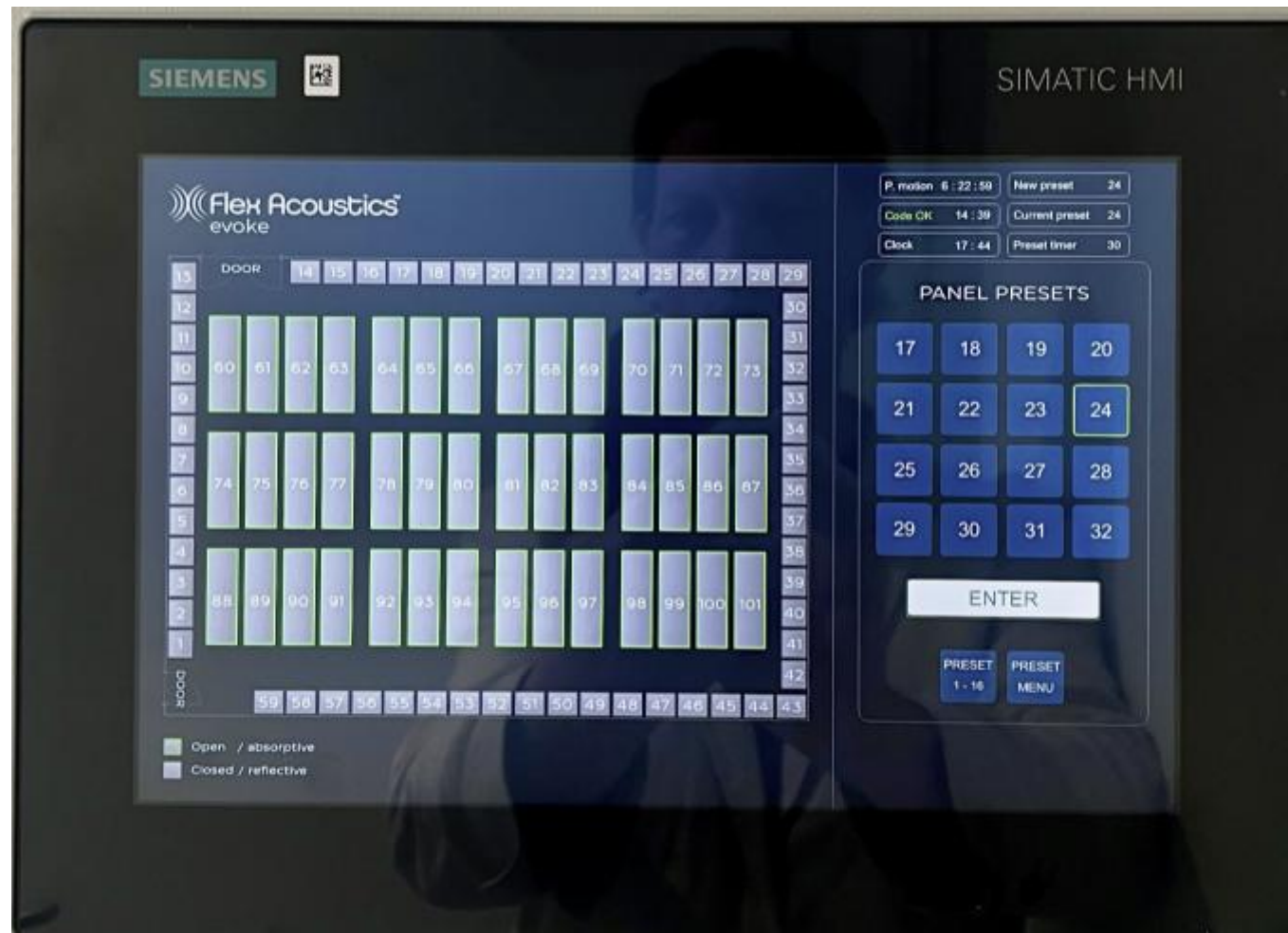
1. Variabel akustikk (ikke klanganlegg) fra DK/Flexac
2. Glasspaviljongen Blåfargeverket på Modum med trefiberisolasjon som alternativ til glass- og stenuil
3. Aulaen i Fredrikstad bibliotek, blant de beste i landet
4. 8-kantet fremføringslokale på Askov høyskole/DK
5. 19 musikklokaler Fredheim kulturskole
6. Eksempel med Asona akustikkpuss som alternativ til tradisjonell akustikkpuss

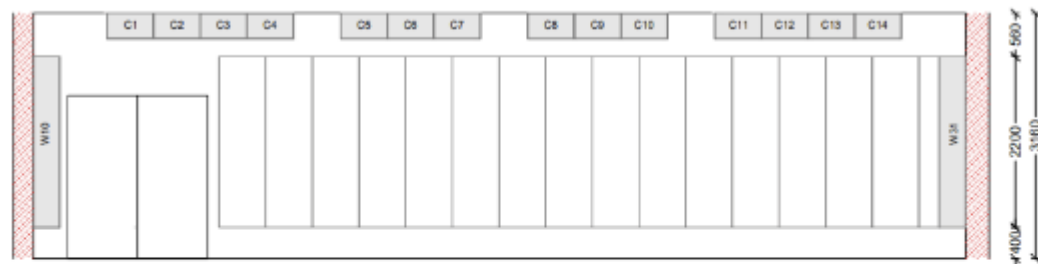
Lyddemo variabel akustikk

Laboratorie* for Virtual Reality i UK /Cambridge

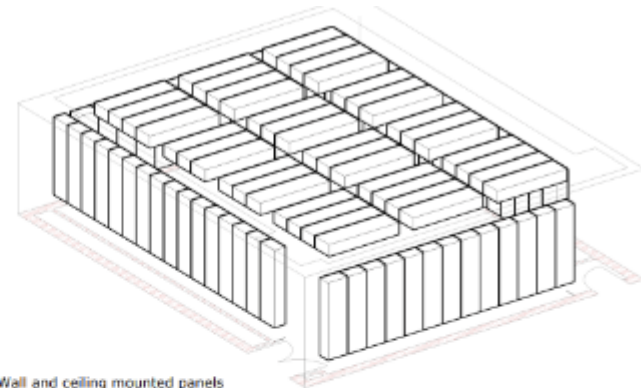

Preset 1	0,3 sec	Preset 2	0,5 sec	Preset 3	0,7 sec	Preset 4	0,9 sec	Prest 5	1,1 sec	Preset 6	1,3 sec	Preset 7	1,5 sec	Preset 8	1,7 sec
All 101 panels open		37 panels open		22 panels open		14 panels open		9 panels open		6 panels open		2 panels open		0 panels open	
Freq [Hz]	T20 [s]	Freq [Hz]	T20 [s]	Freq [Hz]	T20 [s]	Freq [Hz]	T20 [s]	Freq [Hz]	T20 [s]	Freq [Hz]	T20 [s]	Freq [Hz]	T20 [s]	Freq [Hz]	T20 [s]
63	0,42	63	0,50	63	0,71	63	0,92	63	1,14	63	1,22	63	1,58	63	1,79
125	0,28	125	0,48	125	0,69	125	0,92	125	1,10	125	1,25	125	1,53	125	1,76
250	0,29	250	0,64	250	0,94	250	1,27	250	1,47	250	1,60	250	2,02	250	2,31
500	0,39	500	0,89	500	1,23	500	1,60	500	1,91	500	2,15	500	2,60	500	3,02
1000	0,49	1000	1,05	1000	1,39	1000	1,76	1000	2,07	1000	2,29	1000	2,74	1000	3,15
2000	0,79	2000	1,35	2000	1,69	2000	2,02	2000	2,23	2000	2,33	2000	2,67	2000	2,96
4000	0,76	4000	1,25	4000	1,48	4000	1,65	4000	1,78	4000	1,87	4000	2,04	4000	2,18
8000	0,69	8000	1,02	8000	1,14	8000	1,15	8000	1,18	8000	1,21	8000	1,32	8000	1,37

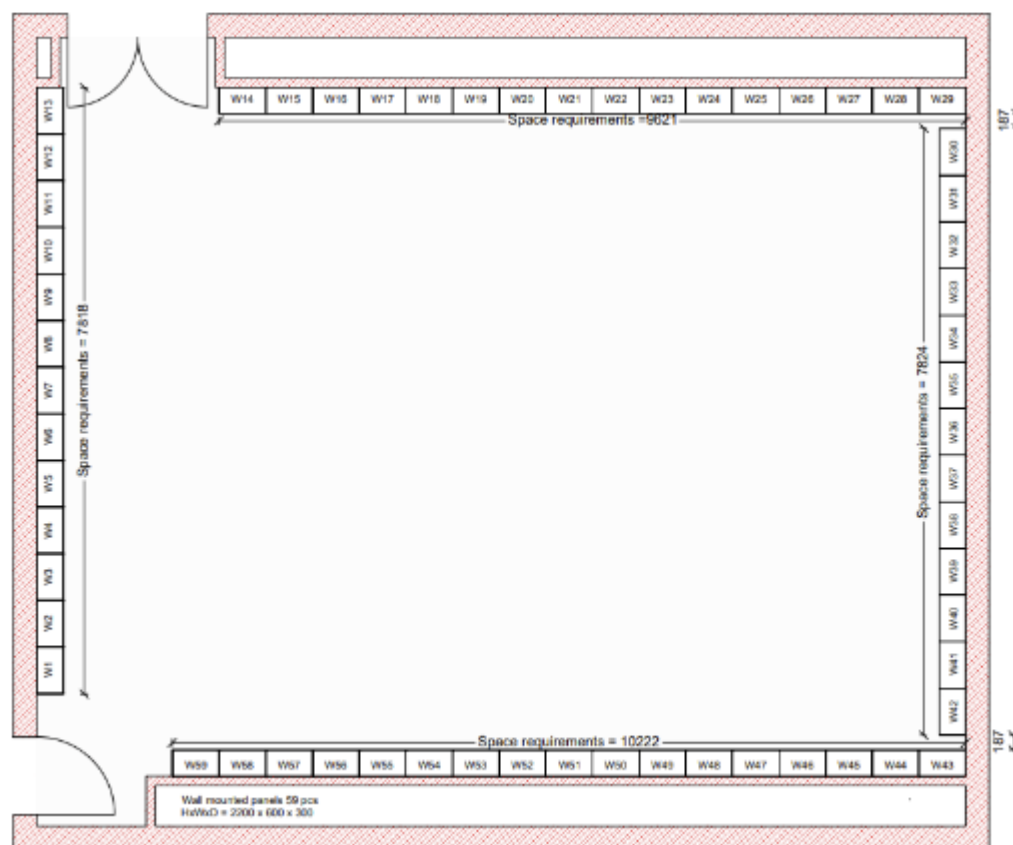

Section, Wall and ceiling mounted panels
1:50

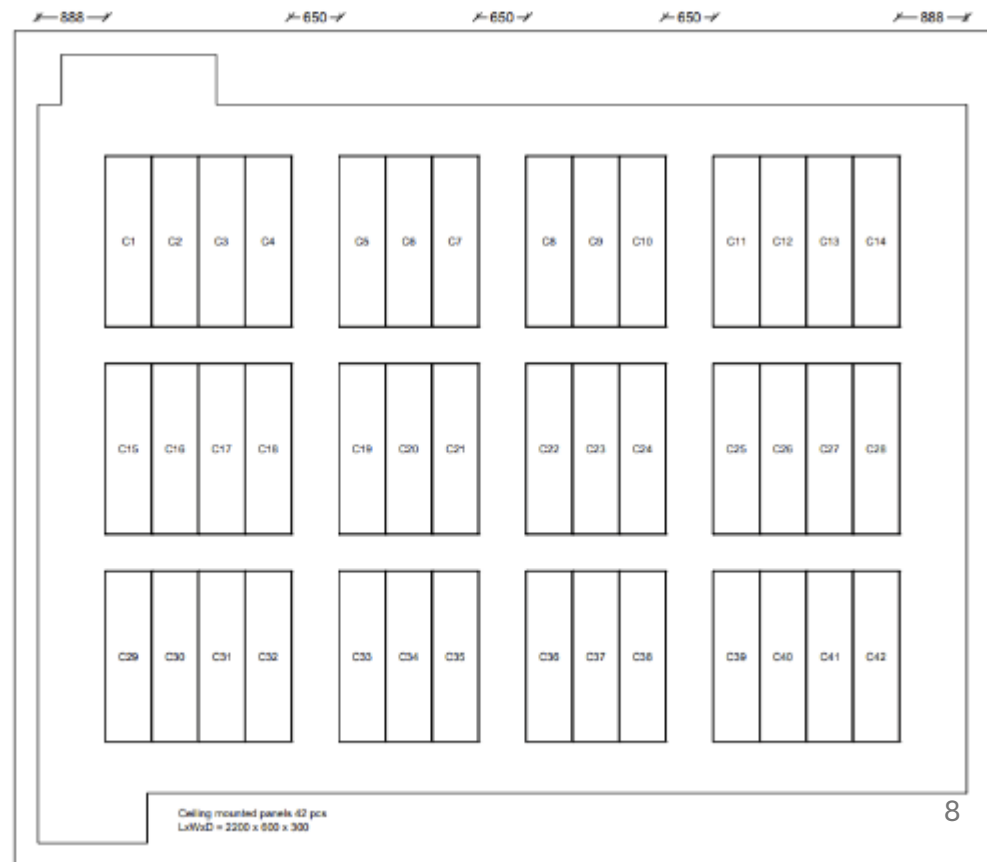

3D, Wall and ceiling mounted panels

Section

Section

Siste versjon av variabel akustikk

(installasjon solgt i Norge)

Glasspaviljongen på Modum

Bilde 1 – Glasspaviljongen i midten blant andre vakre hus.

Bilde 2 - Glasspaviljongen med nytt tak i koppar.

HISTORIE

Glasspaviljongen på Blaafarveværk, oppinnelig ubrukelig.

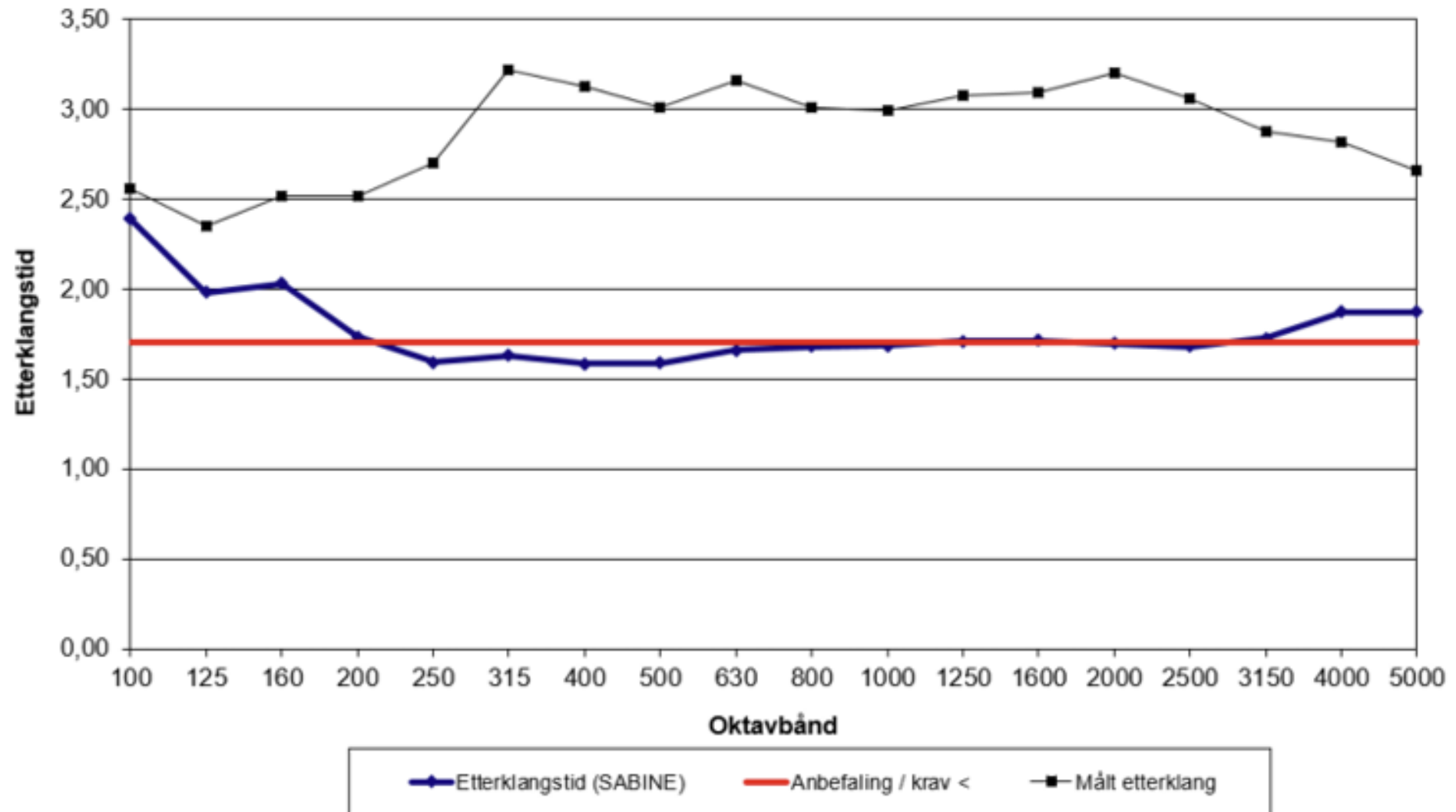
Nå nytt koppertak og spaltepanelhimling med treullfiber-isolasjon fra Hunton (både for varmeisolering og for akustikk).

I forhold til Norsk Standard NS 8178:23, «Akustiske kvalitetskriterier for saler for musikkframføring,» egner nå lokalet seg for fremføring av lydsvak akustiske musikk.

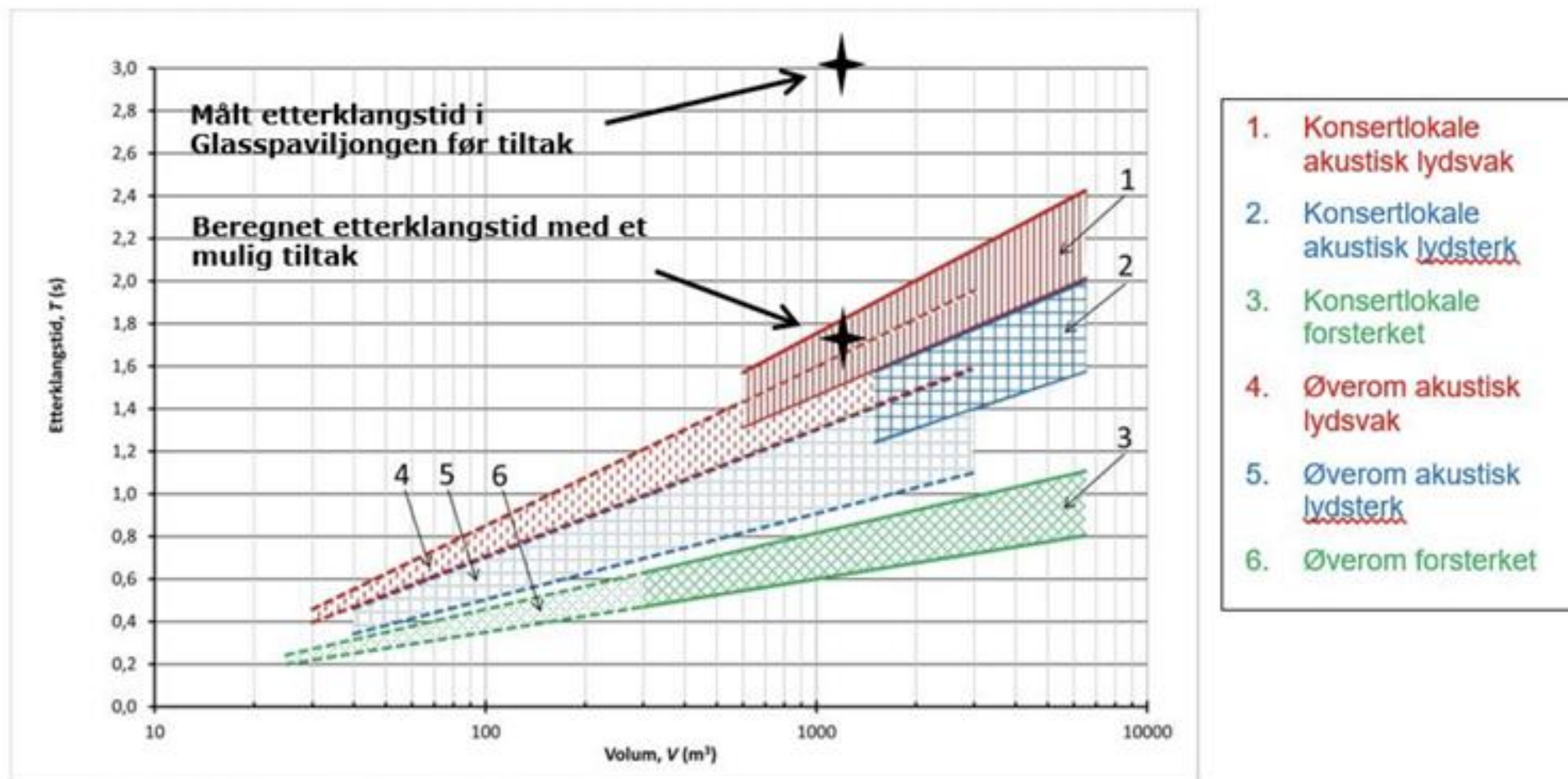
Lydsvak akustisk musikk, ref. kap 3.4 i standarden, er musikk spilt med akustiske instrumenter (ikke forsterket) som produserer musikk med lydeffektnivåer lavere en 95 dB ved lydstyrken forte (sterk).

Nå egnet for treblåseinstrumenter, strykeinstrumenter og strengeinstrumenter samt sang, kor og cembalo.

Dekke 70 m² i himling med: Spaltepanel 21x45 trelekter, 29mm spaltebredde
Stående lekter, 0,02mm plastfolie og 75mm Rockwool (13045)

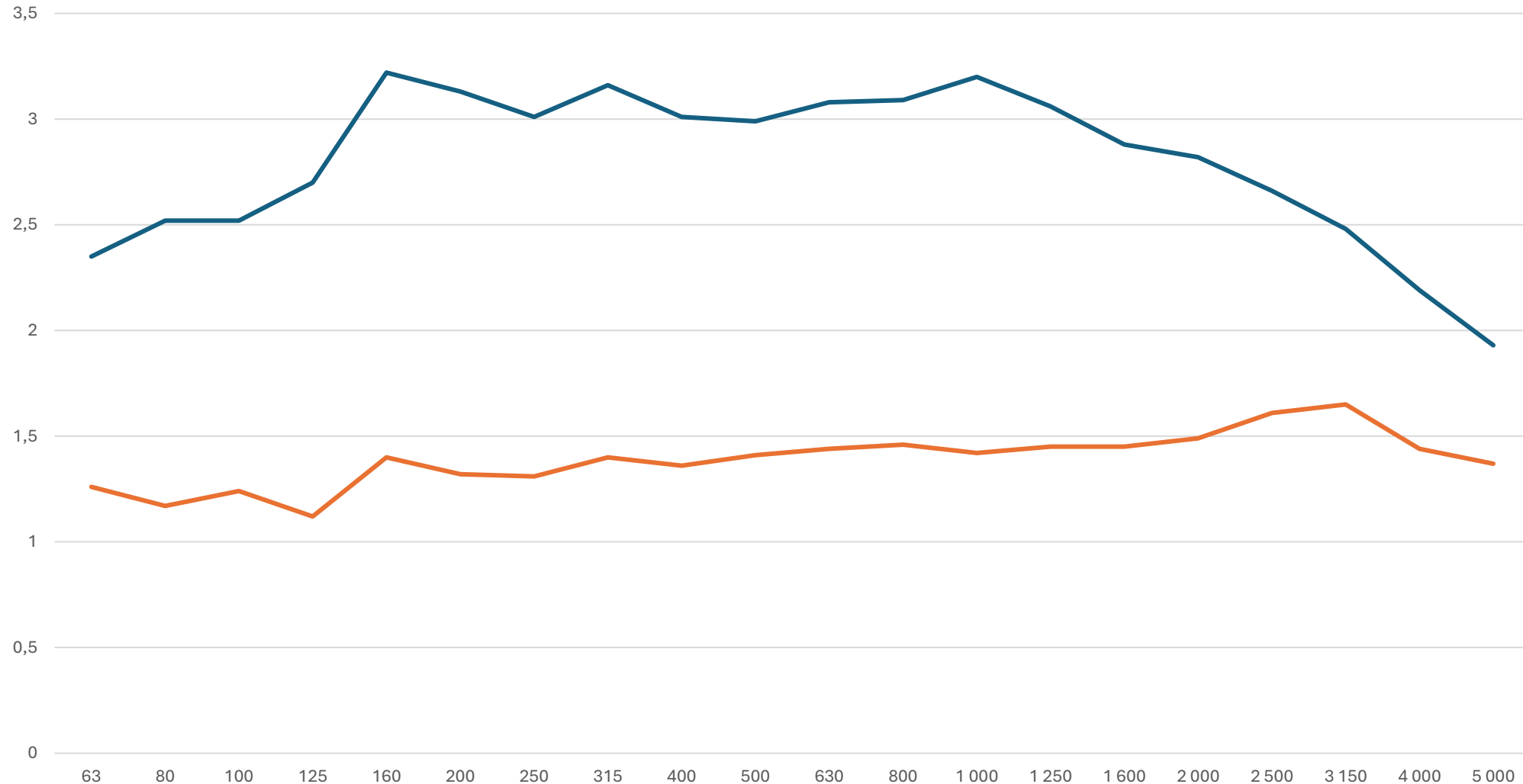
NS 8178:2014

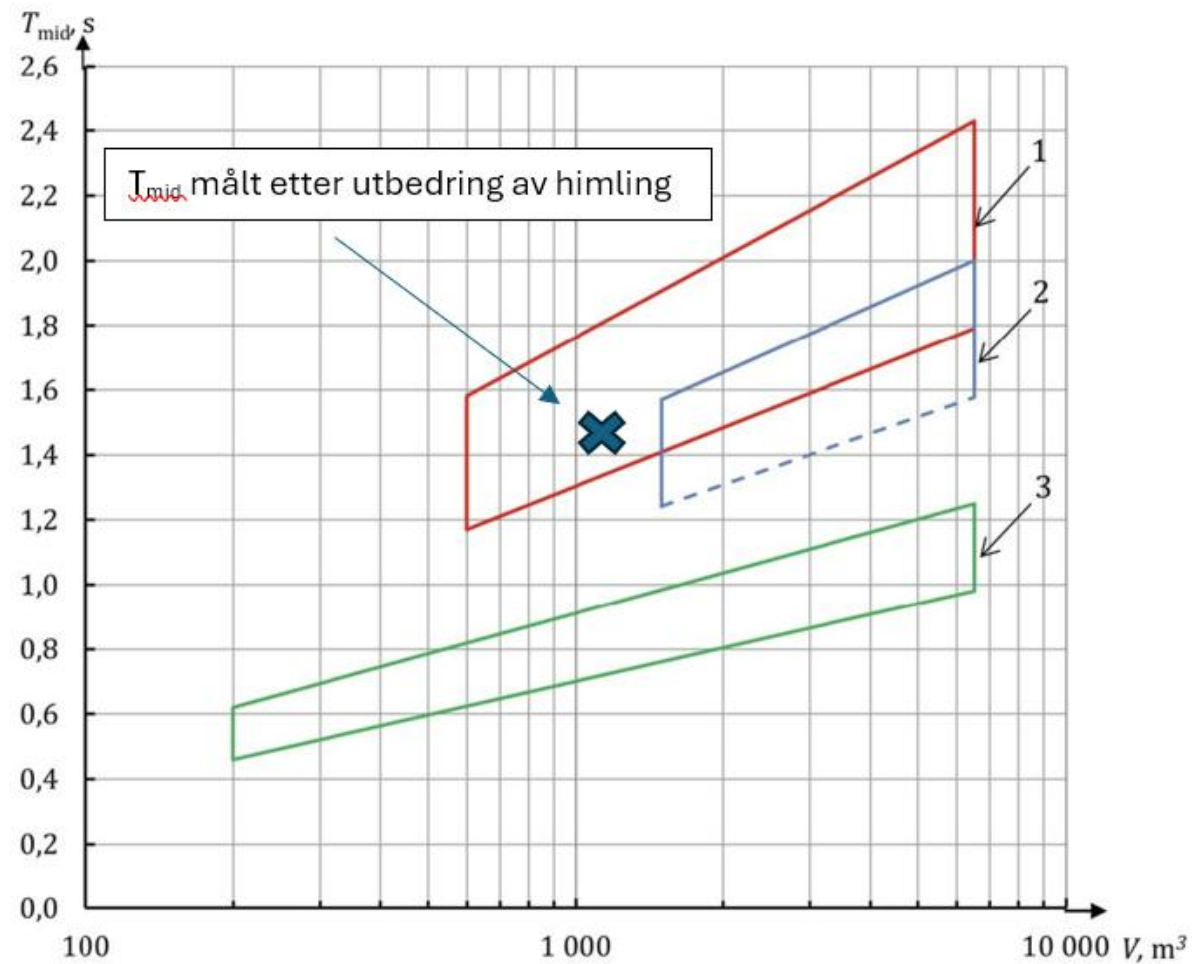

Figur 1: Kriterier for etterklangstid i forhold til romvolum

Dekke 70 m² i himling med: Spaltepanel 21x45 trelekter, 29mm spaltebredde
Stående lekter. 0.02mm plastfolie og 75mm Rockwool (13045)

Målt etterklangstider før og etter tiltak

Tegnforklaring

Figur 1 – Etterklangstid, $T_{mid} = 1,42$ sek for Glassvpaviljongen Blaafarveværket etter tiltak, ref. NS 8178:2023.

1 øvre og nedre grense for lydsvak akustisk musikk i framføringssaler

2 øvre og nedre grense for lydsterk musikk i framføringssaler

3 øvre og nedre grense for forsterket musikk i framføringssaler

T_{mid} gjennomsnitt av etterklangstid for oktavbåndene på 500 Hz og 1000 Hz, i sekunder

V volum i kubikkmeter (m³)

Bilde 3 – Trehimlingen med trefiberisolasjonen.

Bilde 4 – Trefiberisolasjonens akustiske egenskaper
eksponeres der det er avstand mellom trespilene.

AULAEN i biblioteket i Fredrikstad

Rapport fra akustikkmåling Fredrikstad bibliotek, Aulaen Fredrikstad i Østfold

---

*Østfold musikkråd,
Rapport dato: 05.11.2015*

Fredrikstad Bibliotek sto ferdig bygget i 1926. Aulaen ble byens konsert- og Festsal og ble grundig restaurert til byjubileet i 1967. I tre tiår etter dette ble den brukt som en av de viktigste arenaer i byen for konserter og teaterforestillinger. I 2013 ble en omfattende restaurering satt i gang, og salen har vært stengt inntil gjenåpningen i september 2015.

Fredrikstad kommune, Kulturetaten, org nr. 940039541

Adresse,

PB 1402

1605 Fredrikstad

Att.: Ole-Henrik Holøs Pettersen

Dato 02.12.16, Oslo

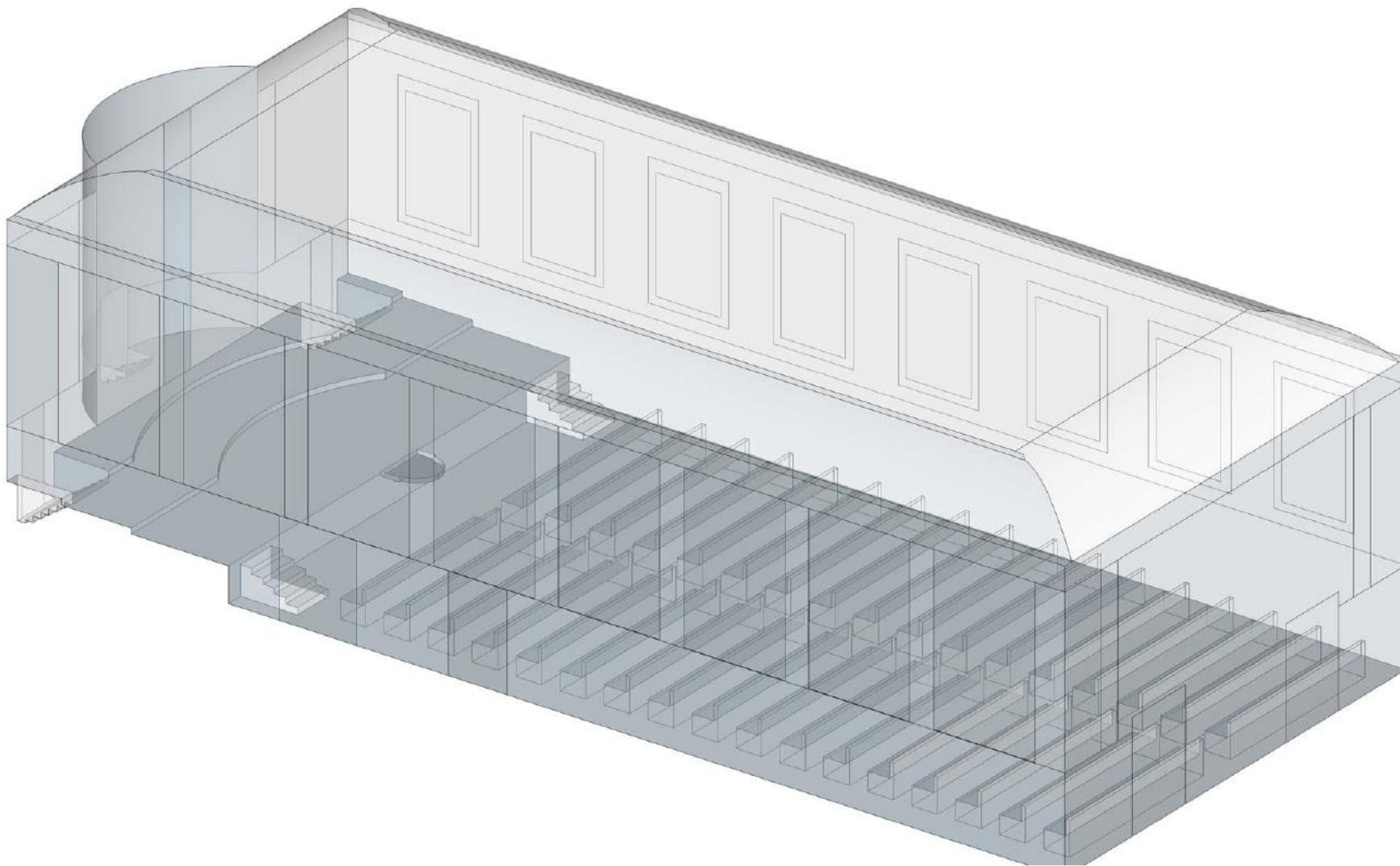
OPPDRAGSBEKREFTELSE

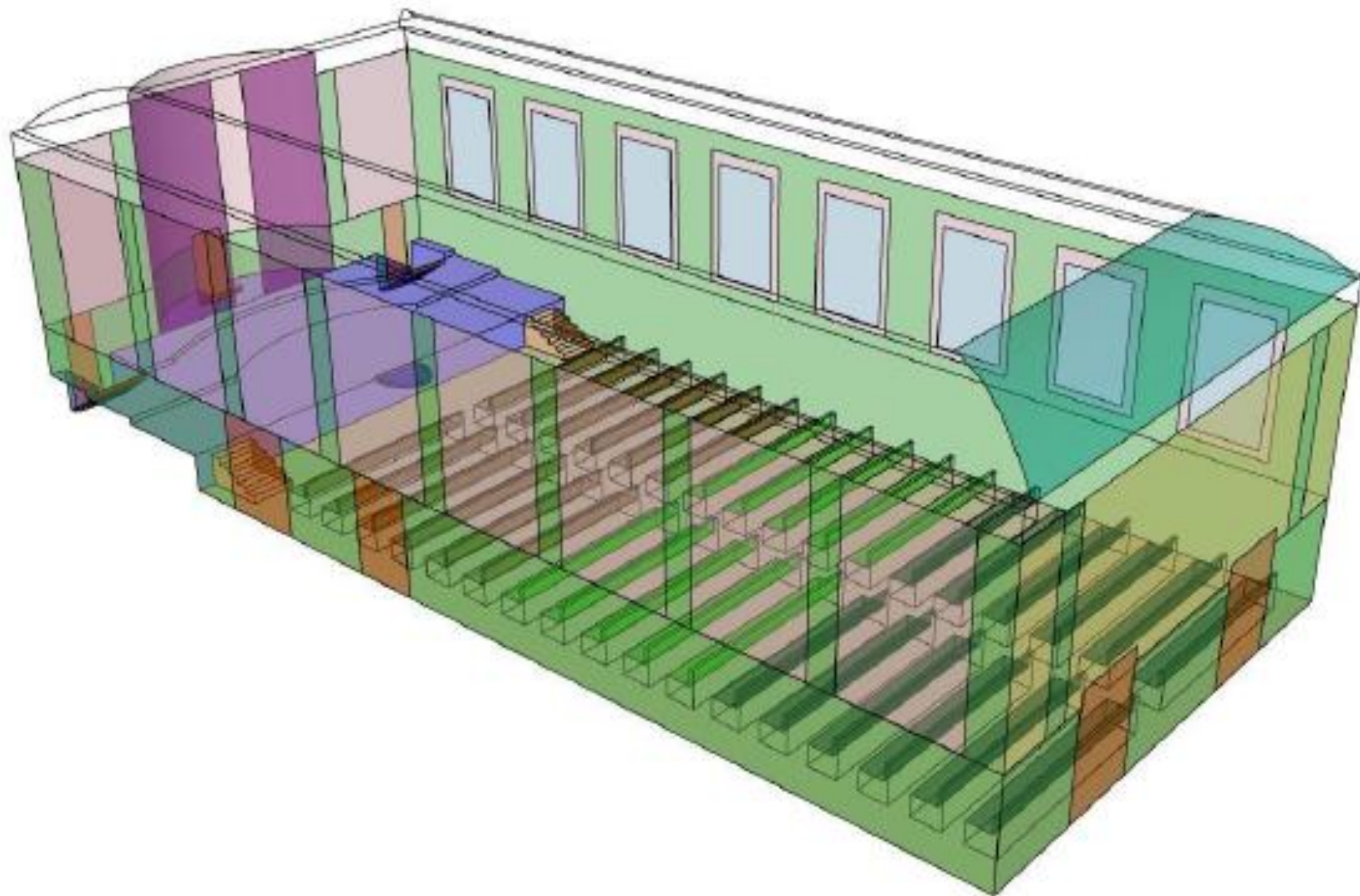
«Akustiske tiltak for Biblioteket i Fredrikstad som har omfattet aulaen, foajeen og overlyssalen»

Vi viser til tidligere kontakt, og har herved gleden av å bekrefte følgende oppdrag og betingelser.

1. Beskrivelse av oppdraget

Undertegnede (Kristian E. Meisingset, tidligere enkeltpersonforetak, som ved årsskifte 2015/2016 opprettet foretaket Lydhør AS) mottok en forespørsel fra kommunen i regi av kultursjef Ole-Henrik Holøs Pettersen datert 27.11.2015. Forespørselen gjaldt om Kristian E. Meisingset kunne bistå kommunen med akustiske tiltak i aulaen, foajeen og overlyssalen. Tidligere har undertegnede vært ansatt i det private næringsliv i 40 år som sivilingeniør (han ble utdannet fra NTH (nå NTNU) i 1975).

AULAEN BIBLIOTEKET I FREDRIKSTAD

CASE ↑	stoler			publikum		akustikkpuss		T ↓	Ref fig. ↓
	gamle ↓	nye ↓	nyest ↓	med ↓	uten ↓	bak ↓	lang ↓		
1	250				x			3,61	
2	250	100			x			3,15	
3		100	250		x			2,69	x
4	130	100	120		x			2,93	
5	130	100	120		x	x	x	2,14	
6	130	100	120	x		x	x	1,41	
7		100	250	x		x		1,58	
8	350			x				1,64	x
9		100	250	x				1,61	
10	250	100			x	x		2,84	

Akustikverkstan, testing av 4 stoltyper i 3 runder

Lydhoer AS

16.09.2016

Bilaga	Setup	Antal	250	500	1000	2000	4000
M1	B på rad	6	0,06	0,13	0,26	0,44	0,52
M2	B enskilt	6	0,06	0,13	0,28	0,50	0,57
M3	A på rad	6	0,09	0,18	0,10	0,05	0,05
M4	A enskilt	6	0,08	0,18	0,11	0,06	0,05
M5	C på rad	6	0,08	0,20	0,45	0,48	0,36
M6	C enskilt	6	0,10	0,26	0,48	0,56	0,54
M7	C utan person	2	0,08	0,24	0,49	0,53	0,54
M8	C med person	2	0,40	0,83	1,09	1,13	1,14
M9	A utan person	2	0,09	0,15	0,16	0,07	0,04
M10	A med person	2	0,36	0,72	0,98	1,00	0,92
M11	C på rad, ref M7	2	0,08	0,25	0,44	0,44	0,29
M12	C enskilt	2	0,07	0,32	0,46	0,44	0,26
M13	C på rad, med tyg	2	0,08	0,29	0,46	0,46	0,47
M14	C enskilt, med tyg	2	0,10	0,30	0,43	0,45	0,36
M15	C på rad, med tyg	2	0,11	0,31	0,46	0,50	0,53
M16	C på rad, utan tyg	2	0,10	0,28	0,49	0,51	0,55
M17	C på rad, utan tyg, utan absorben	2	0,06	0,20	0,33	0,40	0,46

Akustikkpuss er påført på bakveggens gesims

Aulaen har fått tilnærmet perfekt akustikk for 1,2 millioner kroner

Hemmeligheten: Biblioteksjef Ib Aarmo (til venstre)) holder i den gamle stoltypen, mens sivilingeniør Kristian Meisingset i Lydhør AS viser frem spesialstolen med absorberende materiale. Legg merke til platen under stolsetet.

Bilde 2 - Bildet er tatt under siste kontrollmåling etter at akustikkpuss er påført på bakvegges gesims.

Både fylkeskonservatoren og byantikvaren har vært involvert for å sikre ivaretagelse av aulaens estetiske kvaliteter.

Fornøyde: Kultursjef Ole-Henrik Holøs Pettersen, musikkrådets Birgitte Magnus, lydekspert Kristian Meisingset og biblioteksjef Ib Aarmo er godt fornøyde med lyden i aulaen etter utbedringene. Foto: Thomas H. Arntsen

Akustikk i forsamlingssalen Askov Højskole

målinger utført 02.07.2024

av

Kristian Edvard Meisingset, sivilingeniør&rådgiver innen akustikk
26.gang på rad på kammermusikk ukeseminar i Danmark

Forsamlingssalen Askov Højskole

volum ca 800 m³

målte etterklangstider:

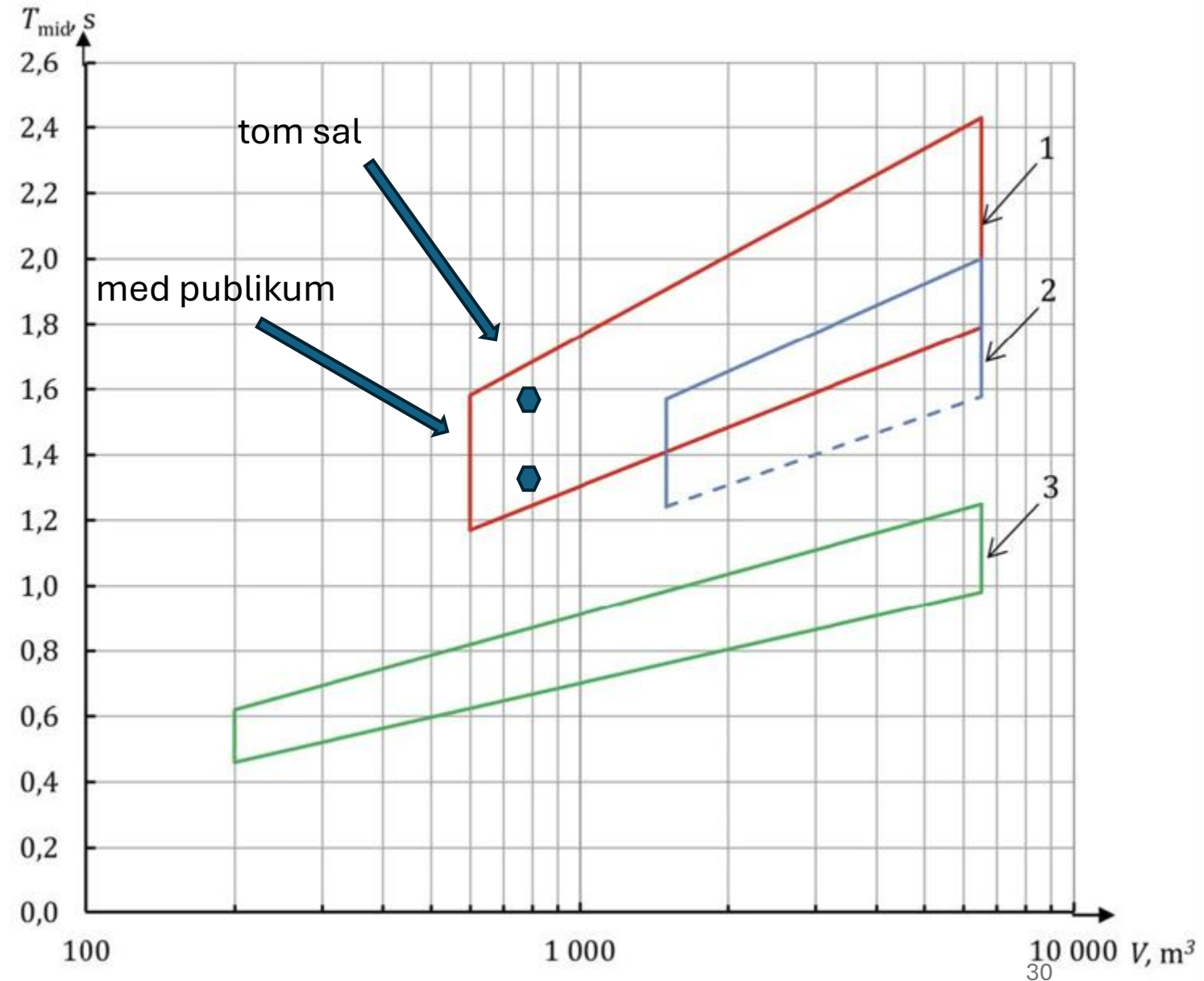
$T_{\text{mid}} = 1,55$ sekunder uten publikum

$T_{\text{mid}} = 1,26$ sekunder med publikum

med optimalt stoppede stoler vil etterklingstiden være lik uten og med publikum

Tegnforklaring

- 1 øvre og nedre grense for lydsvak akustisk musikk i framføringssaler
- 2 øvre og nedre grense for lydsterk musikk i framføringssaler
- 3 øvre og nedre grense for forsterket musikk i framføringssaler

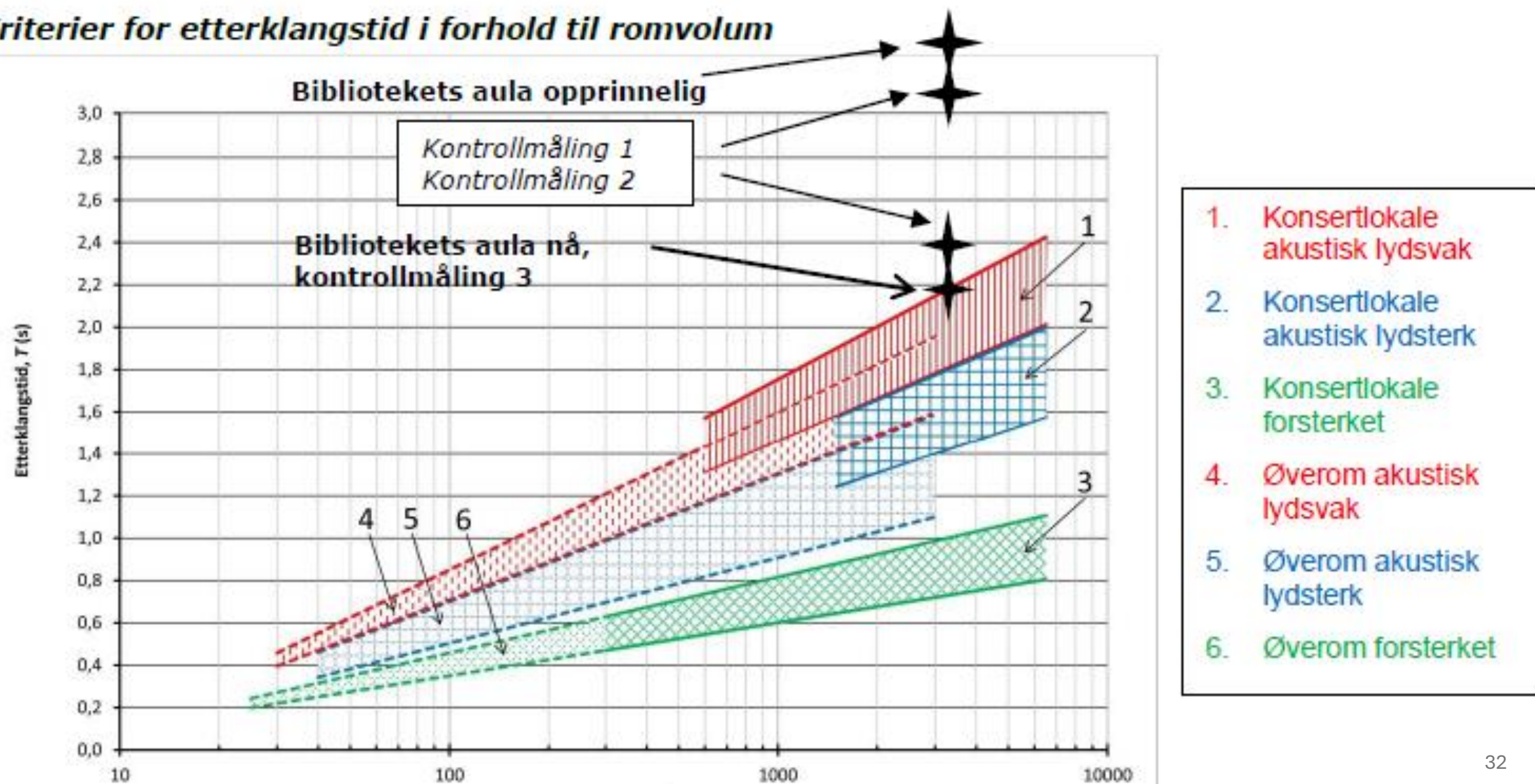
Lydsvak akustisk musikk

Lydsvak musikk betyr musikk som primært framføres med lydsvake instrumenter eller sang. Typiske grupper er sangkor, vokalensemble, visegrupper, strykekvartetter, kammerorkester og grupper med strengeinstrumenter (for eksempel gitar) uten forsterkning.

Lydsterk akustisk musikk

Lydsterk musikk betyr musikk som framføres med akustiske instrumenter som produserer kraftig lyd. Typiske grupper er brassband, janitsjarkorps, storband og symfoniorkester med blåsergruppe. Slagverk og operasang tilhører også denne kategorien. Antallet musikere påvirker behovet for gulvareal, nettovolum og den totale størrelsen på et rom.

Kriterier for etterklangstid i forhold til romvolum

2015

2016

2018

2019

Bassfaktor 1 (63 Hz) 2(125Hz) dividert på 1/3 oktavfrekvens (400-1250 Hz)

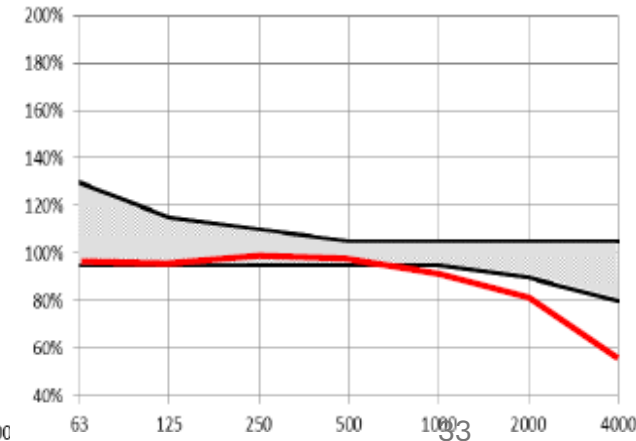
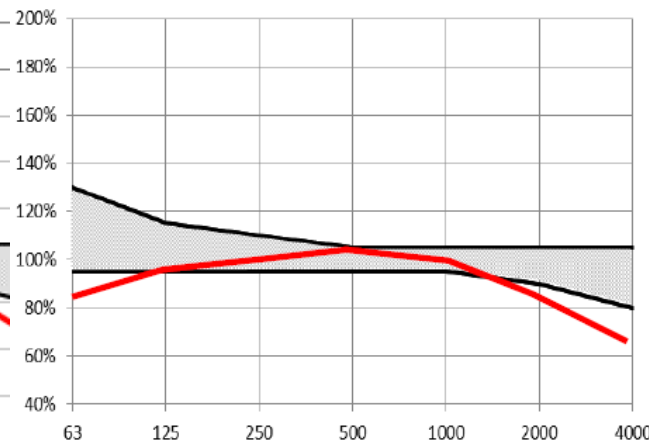
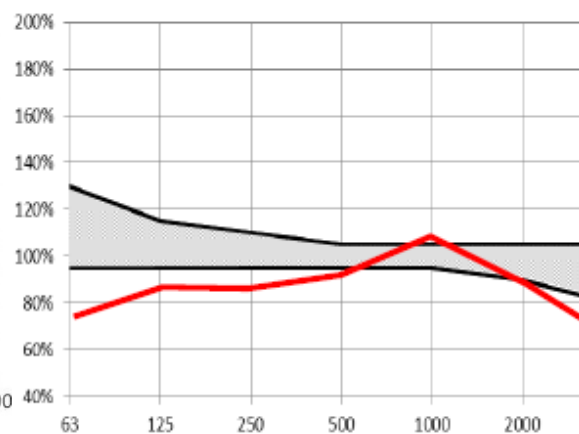
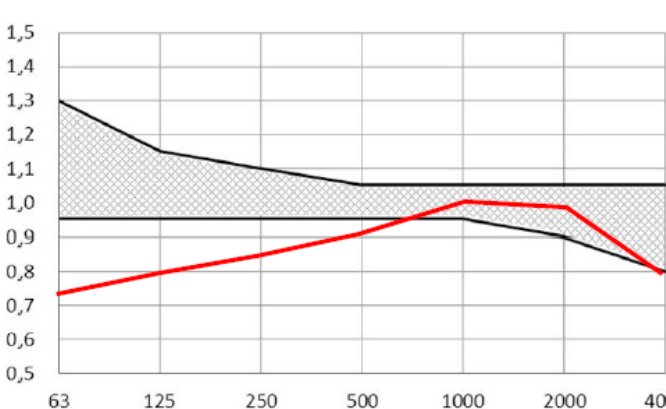
1   **0,68**
2   **0,76**

0,70
0,86

0,70
0,95

0,96
1,13

**Kriterier for relativ etterklangstid, etter frekvensfordeling
akustisk lydsvak og akustisk lydsterk musikk**

FREDHEIM kulturskole (prosjektert 20 musikkrom)

Rom i rom

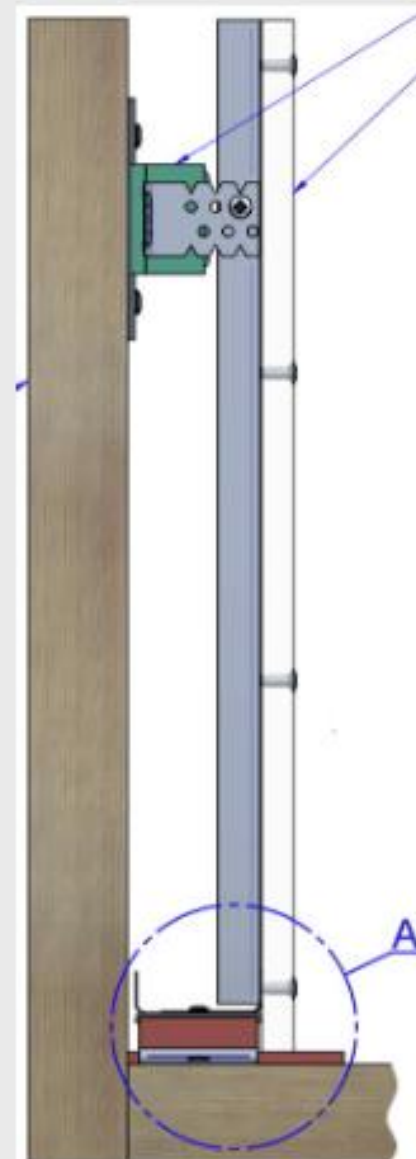
Flytende golv på Sylodynklosser. Silent P+

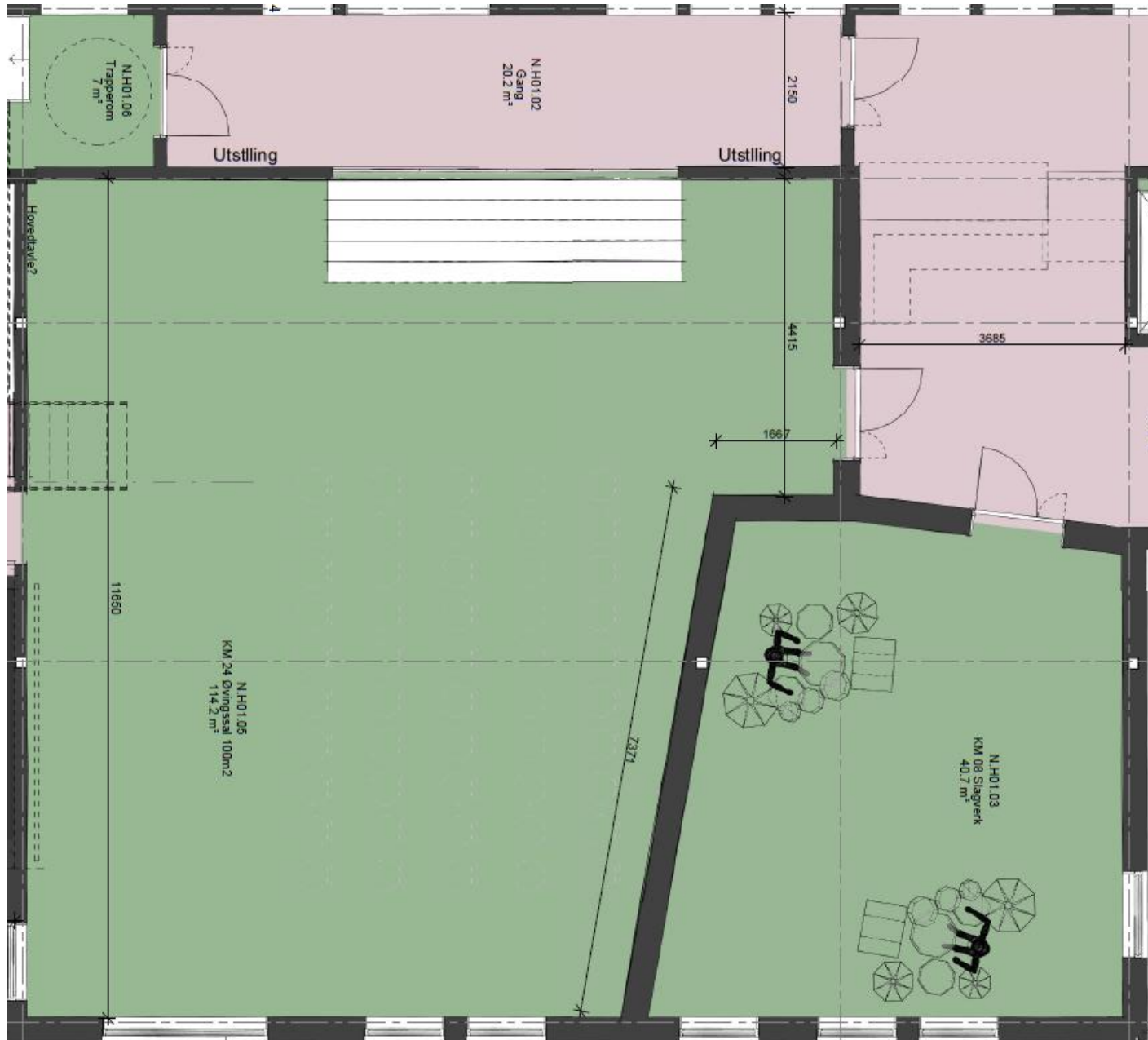

Vegghengere

EP 700 + SYLOMER®

NS-ISO 23591:2021 som er basert på
NS 8178:2014 har økt nedre grense mht volum.

Økninger av volumet

- * forsterket musikk fra 25 til 35m³,
- * lydsvak akustisk musikk fra 30 til 35m³
- * lydsterk akustisk musikk fra 40 til 50 m³

Økningen av volum er størst for lydsterk akustisk musikk (messinginstrumenter):

Konklusjon ref. NS-ISO 23591:2021

- Rom 2, 19 og 20 er uegnet til å spille i. Disse rom foreslås benyttet til lydopptak (og/eller lager).
- Rom 3, 5, 6, 7, 8, 9, 15, 17 og 18 egner seg ikke til å spille lydsterk akustisk musikk i (messing blåsere).
- Rom 1, 4, 10, 11, 12, 13, 14 og 16 egner seg til å spille lydsvak akustisk musikk i.

Akustikkpuss fra Acona – Sporveiens operasjonssentral på Tøien

